Vietnamese – Number 23b
January 2026

Vắc-xin liên hợp hóa trị bốn ngừa bệnh viêm màng não mô cầu

Meningococcal quadrivalent conjugate vaccine

Trong 50 năm qua, việc chủng ngừa đã cứu nhiều mạng sống ở Canada hơn bất cứ biện pháp y tế nào khác.

Vắc-xin liên hợp hóa trị bốn ngừa bệnh viêm màng não mô cầu là gì?

Vắc-xin liên hợp hóa trị bốn ngừa bệnh viêm màng não mô cầu bảo vệ chống lại 4 nhóm vi khuẩn gây bệnh viêm màng não mô cầu: nhóm A, C, Y và W. Vắc-xin này đã được Bộ Y tế Canada phê duyệt.

Ai nên nhận vắc-xin này?

Vắc-xin này được cung cấp miễn phí cho học sinh lớp 9.

Vắc-xin này cũng được cung cấp miễn phí cho trẻ em và người lớn có nguy cơ cao mắc bệnh viêm màng não mô cầu, bao gồm những người:

- Không có lá lách hoặc lá lách không hoạt động bình thường
- Mắc các chứng rối loạn của hệ miễn dịch bao gồm tình trạng thiếu hụt các thành phần của hệ bổ thể, properdin, yếu tố D hoặc thiếu kháng thể bẩm sinh
- Có tế bào tiểu đảo (islet cell) hoặc cấy ghép cơ quan nội tạng rắn, hoặc đang chờ để được cấy ghép
- Đã cấy tế bào gốc
- Đã tiếp xúc gần với người mắc bệnh viêm màng não mô cầu nhóm A, Y hoặc W, hoặc người được cơ quan y tế công cộng xác định là có nguy cơ mắc các bệnh này trong một đợt bùng phát dịch ở B.C.

Vắc-xin này được khuyến nghị nhưng không được cung cấp miễn phí cho những người sau đây:

- Các nhân viên phòng thí nghiệm thường xuyên tiếp xúc với vi khuẩn gây bệnh viêm màng não mô cầu
- Nhân viên quân sự
- Những người sống chung với HIV
- Những người sinh sống hoặc đi du lịch ở khu vực có nguy cơ cao mắc bệnh viêm màng não mô cầu

Để biết thông tin về các khu vực du lịch có nguy cơ cao, hãy liên lạc với phòng khám du lịch.

Vắc-xin này thường được tiêm một liều duy nhất. Một số người có thể cần thêm các liều vắc-xin này. Hãy trao đổi với chuyên gia chăm sóc sức khỏe của bạn để tìm hiểu xem bạn có cần thêm liều nào nữa không và khi nào bạn nên tiêm thêm.

Những người không đủ điều kiện để nhận vắc-xin này miễn phí nhưng muốn được bảo vệ để tránh nhiễm các chủng vi khuẩn gây bệnh viêm màng não mô cầu A, C, Y và W có thể mua vắc-xin này tại hầu hết các hiệu thuốc và phòng khám du lịch.

Điều quan trọng là phải giữ bản ghi của tất cả các loại vắc-xin đã nhận.

Vắc-xin này có những lợi ích gì?

Vắc-xin này là cách tốt nhất để bảo vệ chống lại bệnh viêm màng não mô cầu, một căn bệnh nghiêm trọng và đôi khi gây tử vong.

Khi bạn nhận chủng ngừa, bạn cũng giúp bảo vệ những người khác.

Có thể có những phản ứng gì sau khi nhận vắc-xin này?

Các loại vắc-xin đều rất an toàn. Việc tiêm vắc-xin này an toàn hơn nhiều so với việc mắc bệnh viêm màng não mô cầu.

Những phản ứng thường gặp với loại vắc-xin này bao gồm bị đau, tấy đỏ và sưng ở chỗ tiêm vắc-xin. Đau đầu, đau nhức cơ bắp, mệt mỏi, ớn lạnh, sốt và buồn nôn cũng có thể xảy ra sau khi tiêm vắc-xin. Những phản ứng này nhẹ và thường kéo dài từ 1 đến 2 ngày.

> Có thể dùng acetaminophen (ví dụ như Tylenol®) hoặc ibuprofen* (ví dụ như Advil®) để giảm sốt hoặc đau nhức. Không nên dùng ASA (như Aspirin®) cho bất kỳ trẻ em nào dưới 18 tuổi do nguy cơ bị hội chứng Reye (Reye syndrome).

*Không được cho trẻ em dưới 6 tháng tuổi dùng Ibuprofen nếu chưa nói chuyện trước với chuyên gia chăm sóc sức khỏe của bạn.

Để biết thêm thông tin về hội chứng Reye, hãy truy cập HealthLinkBC File #84 Hội chứng Reye.

Điều quan trọng là phải ở lại cơ sở chủng ngừa trong 15 phút sau khi nhận bất kỳ loại vắc-xin nào. Có một khả năng cực hiếm xảy ra là phản ứng dị ứng đe dọa đến tính mạng gọi là sốc phản vệ (anaphylaxis). Điều này xảy ra với ít hơn một trong một triệu người nhận vắc-xin này. Các triệu chứng có thể bao gồm nổi mề đay, khó thở, hoặc sưng họng, lưỡi hoặc môi. Nếu phản ứng này xảy ra, chuyên gia chăm sóc sức khỏe của bạn đã được chuẩn bị để điều trị nó. Điều trị khẩn cấp bao gồm việc sử dụng epinephrine (adrenaline) và chuyển bằng xe cứu thương đến phòng cấp cứu gần nhất. Nếu các triệu chứng này xuất hiện sau khi bạn đã rời phòng khám, hãy gọi **9-1-1** hoặc số điện thoại khẩn cấp tại địa phương.

Hãy luôn báo cáo các phản ứng nghiêm trọng hoặc bất ngờ cho chuyên gia chăm sóc sức khỏe của bạn.

Ai không nên nhận vắc-xin này?

Hãy nói chuyện với chuyên gia chăm sóc sức khỏe của bạn nếu bạn hoặc con bạn:

- Đã từng có phản ứng đe dọa tính mạng với một liều vắc-xin phòng bệnh viêm màng não mô cầu trước đó, hoặc bất kỳ thành phần nào của vắc-xin liên hợp hóa trị bốn ngừa bệnh viêm màng não mô cầu.
- Đang sử dụng thuốc ức chế bổ thể giai đoạn cuối (ví dụ như Soliris® hoặc Ultomiris®)

Không cần thiết phải trì hoãn việc chủng ngừa do bị cảm lạnh hoặc bị bệnh nhẹ khác. Tuy nhiên, nếu bạn có lo ngại, hãy trao đổi với chuyên gia chăm sóc sức khỏe của bạn.

Bệnh viêm màng não mô cầu là gì?

Bệnh viêm màng não mô cầu do vi khuẩn gây ra. Bệnh viêm màng não mô cầu nhóm A, C, Y và W rất hiếm gặp ở B.C. Mặc dù rất hiếm gặp nhưng nó có thể gây ra bệnh nhiễm trùng nghiêm trọng và đe dọa đến tính mạng bao gồm viêm màng não, một bệnh nhiễm trùng màng bao phủ não, và nhiễm trùng huyết, một bệnh nhiễm trùng máu. Cứ 100 người mắc bệnh thì có tới 15 người sẽ tử vong, ngay cả khi họ được điều trị. Các biến chứng vĩnh viễn của bệnh này bao gồm tổn thương não, điếc và mất tứ chi.

Bệnh viêm màng não mô cầu lây từ người này sang người khác khi ho, hắt hơi hoặc tiếp xúc gần mặt đối mặt. Bệnh này cũng có thể lây lan qua nước bọt. Điều này có thể xảy ra thông qua các hoạt động như hôn hoặc dùng chung thức ăn, đồ uống, thuốc lá, son môi, chai nước, miếng bảo vệ miệng dùng cho thể thao hoặc miếng ngậm của nhạc cụ.

Sự chấp thuận của trẻ vị thành niên chín chắn

Cha mẹ hoặc người giám hộ và con cái họ được khuyến nghị thảo luận về việc chấp thuận chủng ngừa. Trẻ em dưới 19 tuổi, những người có thể hiểu được những lợi ích cũng như những phản ứng có thể xảy ra đối với mỗi loại vắc-xin và nguy cơ của việc không chủng ngừa, có thể đồng ý hoặc từ chối một cách hợp pháp việc chủng ngừa. Để biết thêm thông tin về sự đồng ý của trẻ vị thành niên chín chắn, hãy truy cập HealthLinkBC File #119 Đạo luật Trẻ em, sự chấp thuận của trẻ em vị thành niên chín chắn và chủng ngừa.